

SANTI VILA I VICENTE

CONSELLER DE TERRITORI
I SOSTENIBILITAT DE LA
GENERALITAT DE CATALUNYA

Preparats per créixer

Conferència pronunciada
a la XXVI Trobada Empresarial al Pirineu
el 19 de juny de 2015, la Seu d'Urgell

Preparats per créixer

SANTI VILA I VICENTE

CONSELLER DE TERRITORI I SOSTENIBILITAT
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Preparats per créixer

Conferència pronunciada
a la Seu d'Urgell el 19 de juny de 2015,
amb motiu de la XXVI Trobada
Empresarial al Pirineu

Generalitat de Catalunya

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Vila, Santi

Preparats per créixer : conferència pronunciada a la Seu d'Urgell el 19 de juny de 2015, amb motiu de la XXVI Trobada Empresarial al Pirineu

ISBN 9788439393139

I. Catalunya. Generalitat II. Títol

1. Catalunya – Condicions econòmiques – S. XXI 2. Catalunya – Política econòmica – S. XXI

338.1/.2(460.23)“20”

© Generalitat de Catalunya

Departament de Territori i Sostenibilitat

1a edició: juliol 2015

ISBN: **978-84-393-9313-9**

Dipòsit legal: B 19894-2015

Disseny gràfic i edició: Gabinet Tècnic

Índex

Pròlegs

ALBERT BATALLA, ALCALDE DE LA SEU D'URGELL **7**

VICENÇ VOLTES, PRESIDENT ASSOCIACIÓ TROBADA
EMPRESARIAL AL PIRINEU **9**

Presentació

JOSÉ ANTICH, PERIODISTA **13**

CONFERÈNCIA

Preparats per créixer

SANTI VILA, CONSELLER DE TERRITORI I SOSTENIBILITAT
LA SEU D'URGELL, 19 DE JUNY DE 2015 **17**

Pròleg

A la setena planta del Departament de Territori i Sostenibilitat hi ha el despatx del Conseller Vila. L'espai està presidit per un mapa de l'any 1935 amb una planificació exhaustiva de les carreteres que el país necessitava per quedar ben connectat, en xarxa. Aquest mapa fou impulsat pel Conseller Joan Ribot i Vallès i executat per l'insigne enginyer de l'època Victoriano Muñoz. Amb més o menys fidelitat, i unes quantes dècades més tard, aquest projecte s'ha anat fent realitat tot i que encara hi ha infraestructures pendents, especialment a la zona del Pirineu.

No crec que sigui una casualitat que Santi Vila tingui aquest mapa darrere la seva taula de treball. És un home rigorós, erudit i amant de la història -encara que sigui per contradir-la- com a base per fonamentar les decisions de present i futur des de la coherència i la perdurabilitat. És alhora un servidor públic conscient que la seva aportació, per molt significativa que sigui, és una baula més a la feina feta per moltes generacions de catalans i catalanes.

I al conseller Vila aquesta feina li ha tocat fer-la en un moment paradoxal: el país ha viscut i encara es ressent de valent d'una crisi econòmica i social que ha fet estralls, però alhora, un gruix molt important de catalans i catalanes compartim un projecte engrescador que dibuixa un nou país, un país millor al servei de la gent i dels territoris.

Servir les catalanes i els catalans requereix en un moment com aquest coratge i sensibilitat, determinació i empatia, rigor i capacitat de somni, saber d'on venim i on anem, mapes al despatx i trepitjar carrer. Crec sincerament que Santi Vila actua amb aquesta lògica, una simbiosi de termes aparentment contradictoris però tots ells necessaris per aconseguir no no-

més fer carreteres, sinó també imaginar i fer realitat un país d'oportunitats per la gent.

La seva conferència a la Seu així ho demostra.

Albert Batalla i Siscart
Alcalde de la Seu d'Urgell

Pròleg

És per a mi un honor i una enorme satisfacció que el senyor Santi Vila i Vicente, Honorable conseller de Territori i Sostenibilitat, hagi confiat en la meva persona per a la redacció del pròleg a l'edició de la seva conferència inaugural en motiu de la 26a edició de les jornades econòmiques de la Trobada Empresarial al Pirineu.

“Preparats per créixer!”, va ser el lema escollit per a aquestes jornades celebrades a la ciutat de la Seu d'Urgell, els passats dies 18 i 19 de juny de 2015.

Unes jornades, en què, com enuncia el seu títol, vam voler posar de manifest:

- D'una banda, l'evolució i la situació actual del sector privat, una vegada superat el període de llarga i intensa recessió. Especialment cal remarcar els esforços i ajustos realitzats en pro d'assolir augments en la productivitat empresarial, millores dels índexs de competitivitat i més internacionalització per pal·liar la intensa davallada de la demanda interna.

- D'altra banda, que l'única via possible per reajustar els greus desequilibris econòmics que arrosseguem de l'etapa recessiva, en concret els alts nivells tant de desocupació com d'endeutament, és afavorir i potenciar un camí de creixement sostenible en el temps.

En aquest sentit, es va debatre sobre les polítiques que, com a país, es necessiten per afermar i garantir l'actual i incipient recuperació econòmica, que ja és tota una realitat referendada pels actuals indicadors econòmics.

Un dels missatges essencials fou la identificació d'uns factors clau en els països que obtenen creixements sostenibles en el temps, bàsicament i de manera molt resumida, aquests factors són:

- L'educació, la innovació i la credibilitat institucional.

Sempre sota la premissa de la creació d'entorns favorables que fomentin i potenciïn l'esperit, la capacitat i la cultura emprendedora.

Aquesta va ser la temàtica principal de les jornades que, en aquesta edició, van aconseguir atraure la participació de sis-centes persones. Així mateix, també es van organitzar diferents taules que van tractar, entre altres matèries: d'ètica, talent, motivació, superació, finançament, energia, i de diferents experiències empresarials basades en creixements fonamentats en la innovació i en la diferenciació dels seus productes i serveis.

Afortunadament per a nosaltres, el conseller Santi Vila va acceptar de bon grat la invitació d'oferir-nos la conferència inaugural, un dels moments més significatius de les jornades.

Enmig d'aquest ambient de dissertació econòmica, és on el conseller, fent honor a les seves aptituds professionals, amplis coneixements i brillant capacitat intel·lectual, es va atrevir a recórrer satisfactòriament un camí que ens conduí molt més enllà de l'àmbit sectorial que ell representa en l'actualitat.

En el decurs del seu parlament hi predominava la claredat, ben fonamentada i acompanyada d'anècdotes força il·lustratives que, a la fi, van portar el conseller a plantejar tres diferents models econòmics possibles, d'entre els quals es va decantar per un d'ells, com a únic model capaç d'assolir un

camí de progrés sostenible en el futur. Els convido a seguir-ne el fil argumental amb molta atenció fins al seu desenllaç final.

En els moments actuals en què conflueixen tantes i tan variades propostes econòmiques i socials, per tal d'instrumentar un model just en la distribució dels beneficis de l'actual recuperació econòmica és de vital interès que les propostes siguin clares, pragmàtiques, fonamentades i creïbles.

Personalment, tant pel contingut del seu missatge com per la passió, l'encert i la precisió en la seva expressió, vaig sentir que presenciava una conferència pensada i comunicada per un veritable estadista, amb un postulat que superava tota ideologia política, i era capaç de generar fe i esperança en el futur econòmic i social del nostre país.

Vicenç Voltes i Trullols,
president de la Trobada Empresarial al Pirineu

Presentació

JOSÉ ANTICH, PERIODISTA

Gràcies, senyor Voltes.

Començarem ara pròpiament la conferència del conseller de Territori i Sostenibilitat. Abans, deixin-me que saludi totes les autoritats i persones aquí presents i, d'una manera molt especial, el nostre arquebisbe i copríncep d'Andorra, el senyor Joan Enric Vives.

El conseller Santi Vila gairebé no necessitaria presentació perquè tots els que sou aquí el coneixeu. Simplement donaré tres o quatre punts per, potser més que per presentar-lo, per definir el perfil del ponent que tenim avui.

És molt jove, perquè té quaranta-dos anys i és això que avui en dia s'anomena «els polítics que es necessiten, els polítics de la nova fornada». Ell és un polític amb una trajectòria ja prou important. La va començar l'any 1999 com a regidor a la seva ciutat de Figueres, va arribar a l'alcaldia l'any 2007 i des de l'any 2012 és conseller de Territori i Sostenibilitat. Això vol dir que des del segon govern del president Mas, Santi Vila n'és conseller. I és historiador. Volia dir de professió, però no sé si es pot dir exactament de professió. De formació, ho és.

Sembla que la carrera d'historiador està feta per als consellers de Sostenibilitat, perquè abans ho va ser durant set anys el conseller Nadal, que també era historiador i també era de Girona. I així com els consellers d'Agricultura —molts consellers d'Agricultura— han estat de Lleida, sembla que els consellers de Sostenibilitat, alguns o molts, han de ser de les comarques de Girona. Santi Vila no és un polític —això que es diu avui en dia— un polític a l'ús, és un polític diferent perquè té opinió pròpia, perquè aconsegueix moltes vega-

des molestar els seus amb els seus pronunciaments no diré estrictament lliberals, però sí que va una miqueta per lliure, i expressa moltes vegades el que pensa, cosa que, avui en dia, s'agraeix, s'agraeix que els polítics diguin el que pensen i defensin el que pensen. Ell té opinió pròpia i, en els últims mesos, hem assistit a diversos debats, fins i tot a alguna petita estirada d'orella que deu haver tingut per algun comentari que, en algun moment, semblava imprudent —encara que potser avui, posats a dia d'avui, no sembla tan imprudent—, com quan va dir, fa uns mesos, que se sentia en alguns aspectes més pròxim a l'Oriol Junqueras que a en Josep Antoni Duran i Lleida. En aquell moment no semblava una premonició, però avui dia l'estirada d'orella que va tenir en el seu moment potser no l'hi farien.

Ell ha dit que és un polític això que es podria dir de ponts, poc dogmàtic, sempre mirant d'entendre el que té a l'altre cantó, i això li ha donat un determinat perfil, encara que políticament li ha servit de bastant poc, però què hi farem, ell ho ha intentat. Amb el Ministeri de Foment fa més de tres anys que brega amb uns resultats —això us ho podria explicar ell molt millor que jo— crec que bastant minsos de del punt de vista dels objectius i del full de ruta que ell es va traçar des del primer dia que va arribar. En el context polític en què vivim ara al país, ell sempre ha dit que ha arribat a l'independentisme arrossegant els peus. Vol dir que és un polític d'aquests que avui es podrien dir sobrevingut en el món de l'independentisme. També és peculiar, és singular, amb les seves... no diré activitats, però sí amb els seus hobbies. Per exemple, li agraden les curses de braus, i això és una singularitat, sobretot pertanyent a una formació política que les va eliminar a Catalunya. Això també demostra un perfil determinat i diu com és el nostre convidat.

Ja he dit que era l'home dels ponts. És un home que tranquil·litza això que s'anomena l'empresariat, les elits cata-

lanes. Per això està bé que estigui aquí, en una zona empresarial. Hi ha polítics que tenen una certa habilitat per posar nerviosos els empresaris. Santi Vila té justament el contrari, és un polític que tranquil·litza els empresaris, i m'imagino que en aquests mesos de turbulències, Santi Vila es converteix en un interlocutor a qui molta gent diu: «Amb tu sí que es pot parlar», en contraposició amb els altres amb qui els sembla que no es pot parlar.

Com tots els anys —jo tots els anys que hi he vingut l'he vist—, tenim aquí com a ponent, com a assistent l'arquebisbe Vives. El conseller Vila té una cosa, que segur que a ell li agradarà i que la deu conèixer: és una persona profundament religiosa, és una persona que —ell ho ha dit més d'una vegada parlant en converses privades— no hi ha dia que no se'n vagi a dormir sense resar una oració per donar les gràcies pel dia que ha acabat. Aquesta també és una faceta que avui dia no està gaire de moda, certament. Crec que a l'arquebisbe li agradarà conèixer-ho [i saber] que està amb una persona prou singular.

Totes aquestes pinzellades, cadascuna amb el seu valor, us les exposo per demostrar i expressar que estem davant d'un polític molt diferent d'un polític normal, d'un polític que té trets particulars i que s'allunya de la imatge del que s'anomena polítics grisos. I, ara, amb això ja acabo i el convido a pujar aquí al faristol. No sé si la seva intervenció, que és possible que sigui més oficial i més plana, [tocarà tots els punts que us poden amoïnar], però sí que us convido a tots vosaltres, després, en el torn de col·loqui, a formular les preguntes que vulgueu, perquè estic segur que el conseller Vila donarà basant de si.

Moltes gràcies.

Preparats per créixer

Santi Vila i Vicente

CONFERÈNCIA PRONUNCIADA

A LA SEU D'URGELL EL 19 DE JUNY DE 2015,

AMB MOTIU DE LA XXVI TROBADA EMPRESARIAL AL PIRINEU

Conferència

Estimat arquebisbe, autoritats que ens acompanyen, senyores i senyors, és un plaer acompanyar-los.

Vull començar agraint molt sincerament que m'hagin convidat. Espero que no se'n penedeixin. És un plaer impagable aixecar-se com m'he aixecat aquest matí a dos quarts de vuit i, des del Castell, contemplar la tranquil·litat del Cadí i la Seu d'Urgell i veure, en definitiva, que més enllà de Barcelona hi ha vida i que, alguns no ho saben, més enllà de Barcelona hi ha vida intel·ligent, que això no sempre ens ho reconeixen.

S'ha explicat en la presentació que efectivament jo sóc un polític que alguns han titllat de perifèric. Perifèric des d'un punt de vista geogràfic, segur. He estat, efectivament, alcalde de Figueres molts anys, per tant no he format part de la vida i de la trama política barcelonina. Alguns han dit, fins i tot, que en la mesura en què era empordanès estava a la perifèria del seny. He procurat amb la meva acció quotidiana, amb la meva acció de govern, demostrar que si alguna característica em servia d'elogi a mi, i també reconeixia com a elogi, era la que em vinculava a un persona realment molt pragmàtica.

Sempre he procurat fer de la meva acció vital, primer com a professor d'Història Contemporània de la Universitat de Girona, després com a alcalde a la ciutat de Figueres, ara com a conseller de Territori, una acció política presidida i explicada i justificada pel pragmatisme. Hi deu influir, potser, l'admiració

que sento, i que sentia fa alguns anys especialment, per Teddy Kollek, que va ser alcalde de Jerusalem justament en els pitjors anys del conflicte entre musulmans, jueus, i cristians. Un dia, cansat de tantes discussions entre aquestes comunitats que no es posaven d'acord «ni a trets», literalment els va dir: «mireu, us faré clavegueres si us deixeu de sermons». En definitiva, Kollek apel·lava a rebaixar el component i el comprimís idealista i a exercir una agenda pragmàtica d'identificació de problemes i de solucions.

En la seva presentació, el Pepe Antich només ha dit una cosa que no és certa, i és que sóc el conseller dels ponts. Tan sobreendeutats que estem, crec que no n'he pogut fer cap, de pont. N'he pogut inaugurar un que, de fet, va licitar una persona que ens acompanya, que és el meu admirat Lluís Recoder. Una obra que es va orientar —un pont— a migdia de Barcelona; però de ponts, n'he fet pocs. Els he buscat. Els he buscat i jo crec que, Déu n'hi do el que hem pogut orientar en aquesta legislatura que s'acaba.

En tot cas, si els sembla, per centrar-nos en el que és el motiu de la invitació, jo dedicaré uns vint minuts escassos en què procuraré ser concís, intentaré ser precís i, no cal dir-ho, procuraré ser veraç també. Concentraré aquests vint minuts a intentar descriure, des de la perspectiva del conseller de Territori i Sostenibilitat, en quin moment ens trobem, des del punt de vista econòmic i, sobretot, què hauríem de fer des de la perspectiva governamental per afavorir, com deia el Vicenç, aquest marc, aquestes condicions que consolidin el que ja és una dada objectiva: que, des del segon semestre del 2013, tímidament però imparablement, segur que estem sortint de la recessió econòmica i estem afermant unes noves dinàmiques de creixement.

El punt de sortida intentaré formular-lo des d'un punt de vista intel·lectual i amb una primera provocació: subratllant la coin-

cidència sobre la diagnosi del moment en què ens trobem que tenen el pare econòmic del programa de Ciudadanos i un dels inspiradors del programa econòmic del sobiranisme: Luís Garicano i Xavier Sala Martín. Crec que, en la seva diagnosi, les coincidències són molt més importants del que, sovint, el soroll podria aparentar o podria simular o ens podria fer notar. Fixin-se que tant per a Garicano, insisteixo, un economista de prestigi i pare intel·lectual del programa econòmic de Ciudadanos, com per a Xavier Sala Martín, un dels inspiradors del programa econòmic de Convergència i Unió, de fet també en part d'Esquerra Republicana i del sobiranisme en general, el gran problema que tenim en aquests moments es acabar de resoldre allò que semblava que era el desafiament de la modernitat. La consolidació d'una economia de mercat més o menys regulada amb prou correcció, amb poques distorsions per part de l'Administració, amb una societat del benestar que havia sabut protegir els seus conciutadans, es distreu, es disloca, i queda de nou segrestada —com se sol dir amb el llenguatge a l'ús— per unes elits extractives que no confien en el creixement basat en la competitivitat i en la millora de l'eficiència, sinó que finalment confien que es guanyen diners estant propers a l'Administració.

Aquesta és la diagnosi de la qual parteixen Garicano i Xavier Sala Martín, quan constaten i diuen que aquella economia de mercat espanyola que l'any 2000 hauríem convingut que havia guanyat el desafiament de la modernitat, de cop i volta torna a entrar en unes dinàmiques perilloses, marcades per la corrupció, marcades pel clientelisme. Unes pràctiques que fan que, de nou, enviem el missatge al món que, a Espanya, si vols guanyar diners o has d'estar molt a prop del govern de torn, o has de formar part del que en podríem dir els sectors econòmics regulats —o antigament regulats— i que, per tant, també mantenen aquesta proximitat amb el poder polític. Fixin-se que en aquest punt, la coincidència és absoluta. On és la discrepància? Que, lògicament, en el programa polític

d'algú com Garicano i d'algú com Ciudadanos, la invitació que es fa a la ciutadania és a regenerar l'Estat espanyol, i per tant, a reprendre un camí de reformes, un camí de regeneració a la clàssica. En canvi, Xavier Sala Martín, amb un llibre que encarna i que titula i resumeix la seva tesi, diu «Adéu, Espanya». En definitiva, això no té solució i, per tant, el que hem de fer és procurar sortir i obrir el projecte de construcció d'un estat propi.

La diagnosi és aquesta i s'explica, en part, perquè, com hem après durant l'any 2014 —en un escenari de tímida recuperació, de tímid creixement econòmic—, és possible que aquest creixement es produeixi proporcionalment al creixement de les desigualtats. I, en aquest punt, sonen totes les alarmes. Què passa quan el creixement econòmic s'acompanya de la incapacitat de reduir les desigualtats? Passa que, efectivament, la credibilitat de les institucions, la credibilitat dels governs se'n ressent. I, segurament, aquest és el punt en què estem. També és veritat que, al costat d'això, potser seria bo posar el retrovisor i veure quines han estat les claus que van explicar, durant la dècada prodigiosa que va del 1997 al 2007, el creixement al nostre país. I també fora bo analitzar quines han estat les ferides i els errors comesos en aquests darrers set anys marcats per la recessió econòmica. Crec que no entendríem en quin moment ens trobem avui, en quin moment es troba el govern de Catalunya avui, en quin moment es troba l'economia catalana avui, si no tinguéssim en compte que al costat de la crisi econòmica d'escala mundial, al costat del tracte injust que, sense cap dubte, hi ha hagut en el terreny fiscal i, també, pel que fa a algunes altres actuacions molt objectivables i molt clares per part de l'Estat espanyol, hi ha hagut, a Catalunya, bons o mals governs que ens han portat a unes situacions més o menys crítiques.

Són les tres variables: el context de recessió econòmica, la mala relació i el tracte injust rebut per part de l'Estat i, també,

una situació de mals governs que ens han portat a un sobreendeutament espectacular.

Que a Catalunya hàgim hagut de fer, des del 2010, més de 5.740 MEUR d'ajustos, inevitablement mina la confiança dels ciutadans en les seves institucions. Perquè, inevitablement, això va en detriment de l'eficàcia de les polítiques i, quan les polítiques no poden ser avaluades des del punt de vista de la seva eficàcia amb els mateixos paràmetres que s'havia fet en anys de bonança, és evident que la ciutadania es retrau i es retira. Per tant, jo crec que ens trobem davant d'un gir inevitable —i això ho detecten totes les enquestes d'intencions de comportament electoral—, un gir inevitable cap a l'esquerra d'una ciutadania que exigeix regeneració: regeneració democràtica, regeneració econòmica. És a dir, tornar a una economia de mercat solvent, que creix basant-se en uns determinats paràmetres i no en uns altres, i que, en aquest cas, des de la perspectiva del que en podríem dir «el reformisme modern», discrepa sobre si Espanya admet solució o sobre si el que hem de procurar des de la perspectiva catalana senzillament és marxar.

Jo felicito el títol d'aquestes jornades, Preparats per créixer?, perquè crec que respondre amb encert, amb rigor, fins i tot amb una perspectiva acadèmica, aquesta pregunta, requereix aclarir quin és el model en què ens sentim còmodes, compromesos, a l'hora de garantir aquest creixement. En aquest sentit, de nou hi ha hagut algun titular que ha simplificat aquesta qüestió dient: és el moment de decidir si volem mirar Veneçuela o si volem mirar Dinamarca.

De fet, jo crec que posant una mica de complexitat a aquesta qüestió sobre el model, hi ha un primer paràmetre que no hauríem de perdre de vista des de cap perspectiva, i aquest és l'element demogràfic. A curt i a mitjà terminis, amb una perspectiva d'una dècada, a Catalunya, al conjunt de l'Estat,

hem de tenir claríssim que tendirem a l'estancament de la població. I no només això. Tendrem a l'envelliment de la població. Aquesta és una variable important, gairebé tan important com el sobreendeutament que tenim. Jo diria que per decidir sobre el nostre model de progrés, sobre el nostre model econòmic, no podem oblidar-nos ni un sol moment que, a deu anys vista, serem una societat envellida, estancada des del punt de vista demogràfic i profundament sobreendeutada.

Em sembla que ahir m'explicàveu, sopant, que es va fer alguna pregunta de tipus més moral, en el sentit de dir: quin és el llegat que deixarem als nostres fills? Doncs bé, els deixem moltes coses bones, moltíssims actius —sobre això, en ens hi podem entretenir en el debat— però, a banda dels grans actius, segur que tenim dues variables que són constants: l'estancament de la població, un important envelliment —no els avorreixo amb les xifres— que pot assolir unes xifres d'un (Cal revisar aquesta xifra)20% de la nostra població amb més de seixanta anys. Això evidencia que un terç de la nostra població té previsiblement un terç de vida per davant i que en principi aquesta població ja no forma part dels sectors productius de la comunitat.

Amb aquestes dues variables, les respostes teòriques, que no reals, poden ser tres. Hi ha hagut una primera temptació, i ho dic amb tota la meva malícia, que ha estat la que ha considerat que el que havíem de fer era tornar a créixer, ràpidament, a la clàssica. Tornar a créixer ràpidament a la clàssica parteix del miratge que, talment com va passar des de mitjan anys noranta fins al 2007, podríem recuperar uns nivells de creixement de l'entorn d'un 3 o 3,5% i que la manera de créixer és expansiva. Tinc aquí el director general d'Ordenació del Territori i Urbanisme, el senyor Agustí Serra. Li hauríem de donar la indicació: classifiquen sou per activitats econòmiques, produïm habitatge a tort i a dret i construïm noves infraestructures d'obra civil. Repetim , en definitiva, el pro-

gramari que va explicar aquell creixement des del 1995 fins al 2007 per sobre dels tres punts i mig.

El que podríem objectar a aquesta gent era que, en el cas estrictament espanyol, tan cert com que es va créixer aquests nivells del 3 al 3,5%, com va acreditar la Universitat Lliure de Brussel·les l'any passat amb un estudi prou important, també és cert que hi havia un decrement de la productivitat pràcticament constant, de l'entorn d'un 0,7% anual. Per tant, el nostre país creixia des del punt de vista econòmic alhora que decreixia des del punt de vista de la productivitat. I això sense tenir en compte les externalitats negatives des del punt de vista de la sostenibilitat i, per tant, tot l'impacte ambiental que qüestiona la sostenibilitat del model en conjunt. Deixem-ho a banda.

Per cert, nota a peu de pàgina. Els recomano encaridament la darrera encíclica del Sant Pare sobre medi ambient, sobre canvi climàtic. Realment a l'esquerra de l'esquerra. Aquest sí que és un papa frontera des del punt de vista del perfil que sacseja les consciències dels qui tenim responsabilitats públiques.

Per tant, una primera solució, un primer posicionament, podria ser el de recuperar el creixement a la clàssica. En aquest sentit, les advertències són moltes, hi insisteixo: compte a confondre creixement i productivitat, compte amb totes les ferides que va deixar sobre el territori una dècada de creixement que, senzillament, es justificava per ell mateix, les quals estaria bé d'avaluar.

Segona perspectiva. És la contrària i que —crec que descriu la realitat amb el màxim rigor i objectivitat— encarna, per exemple, el nou equip que es configura a la ciutat de Barcelona. És una perspectiva que creu que la solució per al

moment en què ens trobem es diu decreixement i que està vinculada a la reflexió acadèmica sobre aquest nou concepte del degrowth. En definitiva, una opció que promulga és sintonitzar amb una nova espiritualitat, amb una nova ciutadania que ja no vol continuar vinculant els seus projectes de vida a l'activitat econòmica i que, per tant, està disposada a incorporar l'austeritat a la seva vida, a allunyar-se d'un fals consumisme que li promet uns nivells de progrés que al final no li arriben i que, en definitiva, no el fan feliç!. Aquest plantejament, formulat, com dic, des del punt de vista intel·lectual per l'equip actual en la ciutat de Barcelona i per altres moviments, ens convida a decreïxer, ens convida a la desinversió.

Més enllà de les consideracions polítiques i ideològiques que hi puguem fer, jo, de nou, només hi faria dues objeccions. La primera, i sense cap mena de dubte, el condicionant que tenim de l'atur. És justa una societat que veu com es fa crònica un 20% de la seva població en una situació d'atur? Ens podem permetre fer veure que no ho veiem? Tenir un 20% dels nostres conciutadans en situació d'atur? Els podem atendre? Els podem protegir, a més, a més, si no tornem a crear condicions per a la recuperació econòmica? I, de l'altra, el segon condicionant que em sembla que invalida el plantejament: al costat de l'atur, com superarem el sobreendeutament? Si no garantim unes condicions mínimes de creixement econòmic, com serem capaços de superar aquest sobreendeutament que hem heretat? Permetin que ho subratlli.

En aquest sentit, com poden imaginar, en la meua proposta interpretativa la solució passa per la tercera via, que només pot ser el creixement sostenible: Un model de creixement basat, exclusivament, en l'increment de la productivitat i en la millora de la competitivitat. Això ho explicava recentment també, en una entrevista que em va agradar molt, Vicenç Voltes. Increment de la productivitat que vol dir, sobretot, formació, formació i formació. És el programa amb què Tony Blair

arribava al govern per primera vegada. Formació, reforma i modernització de l'Administració. Una Administració en plena reforma, si em permeten, aquí a Catalunya, però que ha de culminar la seva feina. Molt més àgil, molt més transparent, molt més aliada de l'activitat econòmica que no ho ha estat fins ara.

Fixin-se que, en aquests paràmetres, que d'altra banda són coneguts, és on ens juguem mirar cap a Veneçuela o mirar cap a Dinamarca. I aquests sí que són els paràmetres en què realment ens juguem la consolidació de la recuperació econòmica. Aquest és el tema angular. Altres coses poden ser solucions instrumentals. Ens podem posar d'acord o no: aquest tema m'importa, aquest tema no m'importa, aquest tema és estratègic, aquest no... Són discussions polítiques, en el bon sentit de la paraula, que admeten punts de vista diferents. És a dir, són contingents. Cada conjuntura, cada context, les pot justificar, però en el que més enllà del color polític de cada govern de torn ens hauríem de posar d'acord és amb quin d'aquests tres grans models descrivim i definim el nostre model econòmic i el nostre model de societat. Un model basat en el creixement a la clàssica, un model involucionista basat en el decreixement o la proposta del reformisme modern que confia en el creixement sostenible, l'eficiència i la productivitat. No cal que els digui en quina posició jo em sento còmode, em sento feliç, des del pragmatisme que he procurat exhibir en el govern i que jo crec que el govern del president Mas procura exhibir.

Aniré acabant. Cinc minuts finals per fer una darrera reflexió. Quin és el paper de l'Administració, quin està sent el paper de l'Administració i quin hauria de ser, en el curt termini, el paper de l'Administració.

A mi em sembla que un bon govern i, aquesta és una premissa de base molt liberal, bàsicament ha de resoldre dues

qüestions. Finalment només dues. En fem moltes, de fet, ens emboliquem amb moltes coses, però al final, destil•lat, un bon govern hauria de ser avaluat, només, per dos tipus de polítiques i pel grau de consecució dels objectius vinculats a aquestes dues polítiques. Primera: aquest govern que es crea és capaç de crear les condicions perquè l'activitat econòmica funcioni? I segona: aquest govern, qualsevol govern de torn, és capaç de garantir protecció als que no poden seguir? Als més febles, als que s'han fet vells, als que estan malalts, als que perden la feina, als que tenen un discapacitat a cas Allò que no pot resoldre el propi entorn personal, familiar, ho ha de resoldre l'Administració.

Fixin-se que així podríem avaluar un bon govern. A mi em sembla que el plantejament que els faig és molt pragmàtic, encara que potser també és molt modest. Ajudar a crear condicions perquè l'activitat econòmica funcioni. L'activitat són vostès qui la fan funcionar, no l'Administració. Crear condicions és la nostra responsabilitat. I dos, protegir els més febles.

Des del punt de vista de crear condicions, crec que és molt important que el govern s'hi comprometi sistemàticament, i en aquest sentit voldria que, fent honor a la presentació que m'ha fet el Pepe Antich, vostès veiessin en les meves paraules aquest confort que diuen que jo sovint els genero. El govern ha de procurar estabilitat perquè l'estabilitat vol dir seguretat. La seguretat és sobretot seguretat jurídica i vol dir confiança. I estabilitat. Estabilitat vol dir seguretat. Seguretat vol dir confiança.

Els governs canvien, els colors dels governs canvien, però el model, que és un model d'èxit, un model admirat arreu del planeta, es manté. A mi em sembla que aquest és un tema absolutament fonamental i, en els temps convulsos que ens toquen viure —fixin-se quina setmana m'han convidat!—, en

l'any convuls que ens toca viure, estaria molt bé que l'espai central d'aquest país que vostès poden identificar perfectament sobretot es comprometés, es conjurés a garantir i a preservar aquest marc de confiança i de seguretat jurídica, prenent totes les decisions que s'hagin de prendre, que finalment són solucions instrumentals.

Perquè, en relació amb la independència de Catalunya, mirat des d'una perspectiva planetària, si vostès poguessin agafar un globus aeroestàtic i mirar-s'ho des de lluny, que a la península Ibèrica hi hagi tres estats o n'hi hagi quatre és irrellevant. És irrellevant. Si fem les coses bé, és irrellevant. Ara bé, segurament és molt més perillós que poséssim en crisi el model des del punt de vista institucional, des del punt de vista de la seguretat jurídica, des del punt de vista de l'economia de mercat amb la qual creiem i de com volem que aquesta economia de mercat progressi, que vol dir que creixi de forma sostenible. Fixin-se que aquest és un tema que sovint eludim, que no comentem, però que és absolutament fonamental. Hem de conjurar-nos a crear un marc d'estabilitat, de seguretat, de confiança, que faci que les altres decisions finalment siguin contingents. Puguin o no ser.

Segona referència, molt important i que té a veure amb el model. És responsabilitat del govern ser previsible. Vostès han de preveure què farem; no poden tenir ni un mil·límetre de marge per a les ocurrències, hem d'eradicar dels governants les ocurrències. Una altra cosa és que siguem audaços, que tinguem capacitat d'adaptació, que tinguem capacitat de trobar solucions innovant, però hem de ser finalment una Administració i un govern previsibles. Ser un govern previsible vol dir planificació i control. I gestió? Gestió pública o no. I aquí, de nou, tornem a topar amb el model. On s'és vist que alguna de les característiques que han fet possible que algunes de les nostres empreses siguin les primeres del món —avui heu convidat amb encert Abertis— ara s'hagin de justificar quan

van en tribunes i fòrums pel món. Pel món vull dir aquí a Catalunya o aquí a l'Estat.

S'hagin de justificar, o que el govern s'hagi de justificar quan ha dit que confiava en la prestació d'alguns dels seus serveis públics, d'interès general, a partir de la seva terciarització, a partir d'un model de concessió. Hem de posar en crisi això que explica la clau de l'èxit, per exemple, de la gestió de les vies d'altres prestacions, de les nostres autopistes? O hem de posar en crisi aquest model quan aquest model és el que explica que algunes de les companyies, finalment nascudes a Catalunya, estiguin en aquests moments prestant serveis en relació amb les aigües, en relació amb les energies, en relació amb els residus, arreu del planeta? Hem de posar en crisi un model que ha fet possible que alguna de les nostres enginyeries, dels nostres despatxos d'arquitectes, de les nostres empreses constructors d'obres civil estiguin invertint i construint arreu del planeta? A mi no m'ho sembla, això.

Des d'aquesta perspectiva, en les setmanes que vindran, jo procuraré ser un polític actiu des del punt de vista del rearmament ideològic, perquè el nostre és un model d'èxit. I això ho diu algú que s'estima molt l'Administració. Una Administració que planifica i controla, però que la prestació dels serveis la pot dur a terme de forma directa o indirecta i, que per tant, reivindica el model d'èxit que suposa un model basat en la terciarització de la prestació de determinats serveis. Si no fem això, estant tan sobreendeutats com estem, no serem capaços de generar les inversions que hem de generar en el curt termini ni en el mitjà. Si no, com acabarà el proper govern, el proper conseller de Territori, obres tan importants com la línia 9 del metro? Com l'acabarà? Com prestarem i com haurem reconduït l'endeutament i el sobreendeutament i la necessitat de modernització de xarxa i la major eficiència en el sector de la gestió de les aigües? O en la gestió dels residus? Com garantirem el manteniment, la conservació i

l'ampliació de la nostra xarxa viària?

Una tercera referència que fa costat a l'estabilitat, a la seguretat, a la confiança, a la planificació, al control i a la confiança en la societat civil i en el seu teixit empresarial per a la terciarització de serveis, és que tenim un país raonablement madur en matèria d'infraestructures, per bé que encara té alguns colls d'ampolla, alguns talons d'Aquil•les, alguns dèficits per corregir.

Comprendran que, sectorialment, discrepi amigablement de les paraules del Pepe Antich quan diu que la consecució de la relació amb l'Estat ha estat minsa. Jo crec que ha estat molt important, i ho crec honestament. Ha estat especialment meritòria en el context que ens ha tocat viure, en un context en què l'acord i el diàleg, en el fons, no era ben vist enlloc, ni a Barcelona ni a Madrid, i on, per sort, el president Mas va dir: «Conseller, a totes. I tu concentra't en la teva agenda sectorial i resol problemes». I els problemes s'han resolt, parcialment, o se n'ha iniciat la solució, perquè les obres dels accessos al port de Barcelona són una realitat objectiva. Perquè les obres entre Vandellòs i Tarragona són una realitat objectiva que s'inaugurarà aquesta tardor. Perquè l'aeroport de la Seu és una realitat objectiva. Després veurem quina potència i quina capacitat li sabem donar perquè, en definitiva, estem en el moment de culminar tota una no-inversió en matèria d'infraestructures en aquest país sobre temes que són d'una sensibilitat social molt gran.

El taló d'Aquil•les d'aquesta estratègia ha estat, sense cap mena de dubte, Rodalies. A Rodalies hem d'admetre que hem fracassat. Hem fracassat sobretot en els calendaris. A Rodalies ens vam trobar, i els ho explico i espero que no soni a justificació, que quan vam començar la legislatura, l'únic que hi havia era un paper, un compromís que l'Estat havia d'invertir 4.000 MEUR per a modernitzar, posar al dia, el sis-

tema de Rodalies.

La realitat objectiva és que s'hi havia invertit zero. Quant diu que s'hi havia invertit, conseller? Zero. Ens trobem amb la ministra de Foment i diem: com hem de remuntar un sistema de Rodalies en què la infraestructura és en mans de l'Estat i la prestació del servei queda en mans de Renfe, operador que té un contracte de serveis amb la Generalitat de Catalunya. A partir d'aquí, fem un acord de mínims: 306 MEUR que es concentraran en les principals actuacions que permetin remuntar el sistema. Ens hi posem, ens concentrem, rebem algunes crítiques.. Diuen: «Com pot ser que el conseller hagi renunciat al compromís dels 4.000 MEUR i es conformi amb 306?!». Bé, perdonin. És que el grau d'execució dels 4.000 MEUR era zero. Era zero. D'aquests 306 MEUR que es pacten, que al final hauran estat uns 400, en aquests moments tenim un grau de compliment del projecte de l'entorn d'un 20%. Un 20% d'execució. Un grau de compliment que s'havia de dur a terme durant l'any 14, l'any 15 i l'any 16; que, per tant, hauríem d'estar en condicions de culminar l'any 16. Ens trobem que els calendaris no ens hi ajuden i, a l'hora d'avaluar aquesta actuació, efectivament ara, en aquests moments, hi ha processos de licitació oberts, processos de contractació de modernització de la xarxa oberta, de la seguretat ferroviària oberta, que s'aniran implementant durant el segon semestre del 15 i durant el segon semestre de l'any 16.

Vam remuntar en aquest context, per exemple, un tema molt important per a la candidatura dels Pirineus —si hagués avançat o si aconseguim que continuï avançant—: la duplicació de la R3, la línia ferroviària que uneix Barcelona amb Montcada, Vic, Ripoll, Puigcerdà, una línia on no s'ha invertit des de temps immemorials i on, ja l'any 1980, es deia que se'n faria la duplicació. En aquesta legislatura en vam acordar el projecte de duplicació.

Efectivament, ja són afers públics. En el Butlletí Oficial de l'Estat ja s'inclouen els concursos de licitació per fer la duplicació d'aquesta obra. A mi no em correspon avalar que el Ministeri de Foment durà a terme aquesta actuació. Objectivament només descriu que des de l'any 80 no s'havia fet res i que, en aquests moments, en el Butlletí Oficial de l'Estat hi ha els concursos oberts per a l'adjudicació d'aquesta obra.

Fixin-se que podríem descriure moltes situacions en què, des del Ministeri s'ha aplicat el pragmatisme, i des de la Generalitat també hem aplicat el pragmatisme. I se'm diu: vostè ha estat avalant la política del Ministeri de Foment a Catalunya? No, de cap manera! Perquè és lamentable que el 2015 encara discutim sobre el Corredor del Mediterrani. És lamentable i inadmissible que per unes obres que van començar l'any 2000, el 2015 encara ens estiguem barallant. Tan cert com això és que, si som justos, en aquests moments aquesta tardor acabarem un tram i el posarem en funcionament. El tram de duplicació entre Vandellòs i Tarragona.

Vostè avala que, efectivament, conseller Vila, està content del Ministeri de Foment quan li diu que ara, per fi, portarem el tren, les Rodalies, a l'aeroport de Barcelona? Unes obres que haurien de començar aquest mes de maig, o al juny, i que només per oportunitat política sembla que començaran a l'octubre? Com saben, al setembre hi ha eleccions. A l'octubre, sembla que aquestes obres s'iniciaran per part del Ministeri. Deixem-ho estar; és igual. El cas és que començaran a l'octubre. Vostè n'està content? Home, no en puc estar content, perquè fa anys que s'haurien d'haver resolt, aquestes obres i aquestes obres, de fet, es van adjudicar, crec recordar de memòria, a finals del 2009 i havien de començar el 2010 i el 2015 estan... doncs dormint el son dels justos. Doncs bé, quin balanç en fa conseller? Miri, el balanç que el faci l'opinió pública. El que sé és que el 2015 començaran les obres. És un balanç positiu o negatiu? Depèn. Depèn de les ulleres ideològiques amb què

s'avaluen els acords en aquest any, i prou, perquè hi ha fets objectius que aguanten i que resisteixen i, quan ens assereïem tots i amb la perspectiva que tindrem d'aquí a quatre o cinc anys, jo crec que agafaran el seu valor.

De totes maneres, el gran retret que podem fer en aquests moments a les polítiques dels diversos governs de l'Estat, siguin del color que siguin, és que el seu criteri en matèria d'inversió en infraestructures ha estat un criteri estrictament polític. I jo crec que a Catalunya hem d'aconseguir que la inversió en infraestructures respongui a un criteri de retorn econòmic i social. No es poden justificar aeroports on no hi ha avions, no es poden justificar infraestructures o desdoblaments d'infraestructures viàries allà on no hi ha una intensitat mitjana diària que ho justifiqui, no podem justificar classificació de sous, construcció de ciutats fantasmes, com Ciudad Valdeluz, allà on no hi ha demanda acreditada i objectiva, i el gran problema que tenim de discrepància amb l'Estat és que la seva prioritització d'inversions no té a veure amb l'economia i amb la societat. Té a veure amb una agenda de preocupacions polítiques, com ho encarna a la perfecció el projecte d'alta velocitat espanyola que vincula l'extensió de la xarxa al fet de garantir que no hi hagi ni una sola capital de província que no tingui accés a l'alta velocitat. Un criteri polític.

Bé, acabo, ara sí, perquè crec que dec estar a la frontera. És molt important que l'Administració, a poc a poc, puguem tornar a ser clients. Clients vol dir que puguem tornar a generar activitat. Sabem que el sector de la construcció no és el sector sobre el qual ha de girar tota l'economia, és cert. I sabem que no tornarem a veure un sector de la construcció, d'obra civil, d'habitatge, que ocupi, com havia ocupat, un 10, un 12, un 13% del producte interior brut. Sabem que no serà així i no volem que sigui així. Tan cert com això, sabem que aquest és un sector que s'ha modernitzat, que és competitiu en l'àmbit nacional i en l'àmbit internacional, i que té molt

de camp per córrer en relació amb la regeneració urbana, en relació amb la regeneració del teixit urbà, amb la rehabilitació de l'habitatge i en relació, també, amb l'obra civil, perquè tenim obra per fer. En tenim i en tindrem. En aquest sentit, crec que el pitjor ja ha passat, més enllà del llast que ens suposa el sobreendeutament. Enguany, tímidament, ja tornem a ser una Administració inversora. Crec que l'any 2016 ho serem més i, a més a més, algun dia ens alliberarem de la situació injusta des del punt de vista fiscal que vivim i això ens permetrà vincular clarament les inversions a la nostra competitivitat.

En definitiva, aquestes són les aproximacions que jo volia compartir amb vostès. Tenim present que, estirant les paraules que ha dit l'alcalde de la Seu, és molt important que tot el país sigui plenament conscient i plenament sintonitzant de la potència i de la transcendència que juga la megàpoli de Barcelona, des de tots els punts de vista. És la vuitena, la novena, la desena megàpoli, megaregió més important del món; tots els estudis ens confirmen que si el segle XIX va ser el segle dels grans imperis, el segle XX fou el dels grans estats i el segle XXI serà el de les grans megaregions vinculades a grans ciutats, que situaran una regió planetàriament.

Des del punt de vista geogràfic estem molt ben posicionats. Els Pirineus jugaven molt bé la seva carta intentant vincular-se a Barcelona. Crec que l'han de continuar jugant perquè a l'entorn de Barcelona podem vertebrar un projecte regional que arribi fins a València, fins a Saragossa, fins a Tolosa i que deixi com a obsoletes determinades reflexions a l'antiga, a la clàssica, en aquest sentit, si em permeten, pròpies del nacionalisme espanyol que tant ens ha fet plorar.

Aquest llibre s'ha imprès en paper certificat pel Forest Stewardship Council®, que promou una gestió forestal ambientalment apropiada, socialment beneficiosa i econòmicament viable dels boscos del món.

Preparats per créixer

XXVI Trobada Empresarial al Pirineu
19 de juny, la Seu d'Urgell

2015

ISBN: 978-84-393-9313-9

